

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova
IP Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae
Testemițanu"
Catedra Farmacie Socială "VASILE PROCOPIȘIN"

RED: 04

DATA: 21.01.2016

Pag. 1/6

**PA 7.5.1
PROGRAMA ANALITICĂ**

FACULTATEA FARMACIE

Aprobată

Aprobată

la ședința Consiliului Facultății Farmacie,
Proces verbal Nr. 4
din **13 iunie 2016**

la ședința catedrei Farmacie Socială
„Vasile Procopișin”,
Proces verbal Nr. 10 din **20 aprilie 2016**

Decanul facultății Farmacie
Dr. st. farm., conferențiar universitar,

Nicolae CIOBANU

Șef catedră, dr. șt. farm.,
conferențiar universitar,

Mihail BRUMĂREL

**PROGRAMA ANALITICĂ
DISCIPLINA: FARMACIE SOCIALĂ**

Codul cursului: **S.09.O.085**

Tipul cursului: **Disciplină obligatorie**

Numărul total de ore – 90;
inclusiv: curs – 14 ore; lucrări practice – 42 ore, lucrul individual – 34;

Numărul de credite alocat unității de curs: **3 credite**

Numele autorilor care predau unitățile de curs:

Stela Adauji, dr. șt. farm., conferențiar universitar

Chișinău, 2016

PA 7.5.1
PROGRAMA ANALITICĂ

I. Scopul disciplinei:

Farmacia socială are ca scop integrarea cunoștințelor acumulate de viitorii specialiști-farmacisti la disciplinele domeniului de organizare a activității farmaceutice cu cunoștințele din domeniul medicamentelor în vederea asigurării unei asistențe farmaceutice eficiente, inofensive, accesibile în condițiile de calitate.

II. Obiectivele de formare în cadrul disciplinei

- ✓ Însușirea metodelor de studii a factorilor ce influențează eficiența, inofensivitatea și accesibilitatea asistenței farmaceutice;
- ✓ Obținerea de cunoștințe în domeniul analizei complexe a vizitatorilor farmaciei în vederea optimizării procesului de asistență farmaceutică;
- ✓ Cunoașterea regulilor de bună practică de farmacie; însușirea metodelor de apreciere a nivelului calității asistenței farmaceutice prestate de către farmacie;
- ✓ Însușirea esenței relațiilor interprofesionale și etico-morale dintre medic și farmacist orientate spre beneficiul pacientului;
- ✓ Obținerea de capacități privind aplicarea practică a cunoștințelor acumulate pe parcursul studiilor universitare pentru beneficiul consumatorilor de medicamente;
- ✓ Acumularea deprinderilor practice în petrecerea metodelor standard de analiză farmacoekonomice și farmacoepidemiologice.

La finele studierii disciplinei studentul va fi capabil:

la nivel de cunoaștere și înțelegere:

- ✓ Rolul profesiei de farmacist în viața socială. Importanța educației farmacistului și pacientului.
- ✓ Formarea noțiunii de Farmacia Socială. Obiectul și sarcinile Farmaciei Sociale.
- ✓ Condițiile apariției Farmaciei Sociale. Noțiunea de criză farmaceutică. Viitorul și necesitatea Farmaciei Sociale.
- ✓ Importanța socială a medicamentului.
- ✓ Clasificarea metodelor de studiu în cadrul farmaciei sociale. Metodele de cercetare sociologică a consumatorilor de medicamente.
- ✓ Reguli de bună practică de farmacie (GPP). Elementele principale ale GPP.
- ✓ Procesul de automedicație, nivelurile, avantajele și neajunsurile. Automedicația responsabilă, caracteristica, responsabilitatea populației.
- ✓ Responsabilitatea farmaciștilor și lucrătorilor medicali în procesul automedicației.
- ✓ Noțiunea de comunicare în farmacie, modelul, stiluri.
- ✓ Aprecierea importanței comunicării în farmacie. Alcătuirea algoritmului consultării pacientului în cazul eliberării unui medicament cu prescripție medicală și fără prescripție medicală.
- ✓ Clasificarea vizitatorilor farmaciei.
- ✓ Categoriile de consumuri, utilizate în farmacoconomie și metodele farmacoekonomice standard de analiză a terapiei medicamentoase;
- ✓ Locul și rolul farmacoepidemiologiei în sistemele științifice farmaceutic și medical;
- ✓ Etapele de bază în realizarea programelor farmacoepidemiologice.

la nivel de aplicare:

- ✓ Metodele structurate și cele nestructurate în farmacia socială. Chestionarul. Structura. Acumularea datelor. Analiza lor.
- ✓ Determinarea problemelor ce apar în procesul de comunicare.

PA 7.5.1

PROGRAMA ANALITICĂ

- ✓ Metodele farmacoeconomice standard de analiză: "cost – minimizarea costului", "cost – eficacitate", "cost – beneficiu", "cost – utilitate", "costul maladiei".

la nivel de integrare:

- ✓ să aprecieze nivelul asistenței farmaceutice;
- ✓ să aprecieze nivelul de satisfacere a pacientului după diverse criterii;
- ✓ să depoziteze produsele farmaceutice reieșind din proprietățile fizico-chimice și toxicologice;
- ✓ să asigure respectarea eticii și deontologiei farmaceutice în relațiile profesionale;
- ✓ să evidențieze problema pacientului cu aprecierea diagnozei și posibilitatea aplicării tratamentului cu medicamentele OTC.

III. Condiționări și exigențe prealabile

Farmacia socială este o știință interdisciplinară, care studiază aspectele sociale și etico-morale ale asistenței farmaceutice în contextul dezvoltării sistemului de sănătate, având în vedere extinderea rolului farmacistului în sănătatea publică.

Exigențe prealabile: cunoașterea și respectarea normelor etico-morale și profesionale în relațiile cu vizitatori farmaciei. Cunoașterea cadrului legislativ și normativ privind publicitatea și promovarea medicamentelor OTC și Rx. Analiza prescripției în scopul identificării interacțiunilor medicamentoase, a reacțiilor alergice, contraindicațiilor, polipragmaziei; rezultatele analizei trebuie comunicate medicului. Cunoașterea metodelor de apreciere a necesității autotratamentului și simptoamelor diverselor maladii. Acțiunea farmacologică a medicamentelor. Nomenclatura maladiilor și utilizarea medicamentelor în tratamentul lor. Cunoașterea surselor de informație farmaceutică și medicală, necesare în activitatea farmacistului.

IV. Conținutul de bază a cursului

1. **Conceptul Farmaciei Sociale. Domeniile și metodele de studiu în cadrul Farmaciei Sociale.** Rolul profesiei de farmacist în viața socială. Importanța educației farmacistului și pacientului. Formarea noțiunii de Farmacia Socială. Obiectul și sarcinile Farmaciei Sociale. Condițiile apariției ei. Noțiunea de criză farmaceutică. Viitorul și necesitatea Farmaciei Sociale. Tipuri de cercetări în domeniul farmaciei sociale. Studii calitative și cantitative. Metode de studiu în cadrul farmaciei sociale. Acumularea și prelucrarea datelor primare. Utilizarea datelor secundare în cercetări de Farmacie socială.
2. **Bazele teoretice ale farmacoeconomiei.** Categoriile de cheltuieli utilizate în farmacoconomie. Metode farmacoeconomice standard de analiză a terapiei medicamentoase: analiza "cost – minimizarea costului", analiza "cost – eficacitate", analiza "cost – beneficiu", analiza "cost – utilitate", analiza "costul maladiei".
3. **Bazele teoretice ale farmacoepidemiologiei.** Rolul și locul farmacoepidemiologiei în sistemul farmaceutic. Etapele principale în realizarea programelor farmacoepidemiologice.
4. **Utilizarea rațională a medicamentelor (URM).** Noțiune de utilizare rațională a medicamentelor (URM). Motivarea URM. Esența și conținutul URM. Rolul farmacistului în URM. Aspecte de farmacie clinică și rolul lor în URM. Medicația rațională. Prescripția rațională. Modelul prescripției reușite. Analiza prescripțiilor medicale.
5. **Erori de medicație.** Definiții, clasificări. Esența erorilor de medicație comise de medici, farmaciști, pacienți. Cauzele erorilor de medicației. Recomandări.
6. **Relații medic-farmacist în folosul pacientului.** Relația medic-farmacist la etapa prescrierii medicamentelor, la etapa eliberării medicamentelor din farmacie. Colaborarea în procesul

PA 7.5.1
PROGRAMA ANALITICĂ

administrării medicamentelor. Analiza prescripțiilor.

- 7. Automedicația și autoprofilaxia.** Definiție, aspectele reglementării, clasificarea. Procesul de automedicație, nivelurile, avantajele și neajunsurile. Automedicația responsabilă, caracteristica, responsabilitatea populației. Responsabilitatea farmaciștilor și lucrătorilor medicali în procesul automedicației
- 8. Comunicarea cu pacientul în farmacie.** Noțiunea de comunicare în farmacie, modelul, stiluri. Determinarea problemelor ce apar în procesul de comunicare. Aprecierea importanței comunicării în farmacie. Alcătuirea algoritmului consultării pacientului în cazul eliberării unui medicament cu prescripție medicală. Alcătuirea algoritmului consultării pacientului în cazul eliberării unui medicament fără prescripție medicală. Clasificarea vizitatorilor farmaciei.
- 9. Servicii farmaceutice prestate în farmaciile comunitare.** Clasificarea serviciilor farmaceutice. Servicii farmaceutice esențiale și avansate. Importanța serviciilor farmaceutice. Experiența unor țări în domeniul serviciilor farmaceutice
- 10. Calitatea serviciilor farmaceutice. Reguli de bună practică în farmacie.** Noțiune de calitate. Multidimensionalitatea calității serviciilor farmaceutice. Fiabilitate, receptivitate, încredere, empatie, tangibilitatea. Aprecierea gradului de satisfacție pentru calitatea serviciilor farmaceutice a populației. Măsurarea indicatorilor calității și datelor în managementul calității serviciilor farmaceutice. Reguli de Bună Practică de Farmacie (GPP). Evoluția GPP. Cerințe și elementele de bază.
- 11. Proceduri operaționale standard. Elaborarea și implementarea practică.** Noțiune de procedură operațională standard (POS). Importanța introducerii în practică. Părțile componente ale POS. Aspectele practice de elaborare și implementare. Responsabilitatea în POS.

Repartizarea orelor didactice

Prelegeri, lucrări practice și lucru individual

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		Prelegeri	Practică	Individual
1.	Conceptul Farmaciei Sociale. Domeniile și metodele de studiu în cadrul Farmaciei Sociale.	2	6	4
2.	Bazele teoretice ale farmacoekonomiei.	1	3	2
3.	Bazele teoretice ale farmacoepidemiologiei.	1	3	2
4.	Utilizarea rațională a medicamentelor (URM)	1	3	4
5.	Erori de medicație.	1	3	3
6.	Totalizare	-	3	-
7.	Relații medic-farmacist în folosul pacientului.	1	3	4
8.	Automedicația și autoprofilaxia.	1	3	4
9.	Comunicarea cu pacientul în farmacie.	2	3	2
10.	Servicii farmaceutice prestate în farmaciile comunitare.	1	3	2
11.	Calitatea serviciilor farmaceutice și reguli de bună practică în farmacie.	2	3	3
12.	Proceduri operaționale standard. Elaborarea și implementarea practică.	1	3	4
13.	Totalizare		3	-
Total		14	42	34

PA 7.5.1
PROGRAMA ANALITICĂ

V. Bibliografia recomandată:

A. Obligatorie:

1. Safta Vladimir, Brumărel Mihail, Aduji Stela, Zinaida Bezverhni – Farmacie socială, - F.E.-P. „Tipografia Centrală”, - Chișinău, 2011, 376 p.
2. Bezverhni Zinaida. Sub redacția Brumărel Mihail. Farmacie socială. Indicații metodice. F.E.P. „Tipografia Centrală”, - Chișinău, 2014, 80 p.
3. Aduji Stela, Bezverhni Zinaida, Priscu Vitalie. Sub redacția Brumărel Mihail. Asistență farmaceutică specializată în farmaciile comunitare. Indicații metodice. F.E.P. „Tipografia Centrală”, - Chișinău, 2014, 108 p.
4. Safta Vladimir, Brumărel Mihail, Ciobanu Nadejda, Aduji Stela - Management și legislație farmaceutică, - F.E.P. „Tipografia Centrală”, - Chișinău, 2012, 800 p.
5. Reglementarea activității farmaceutice. (Culegere de acte legislative și normative) / Colectiv de autori: redactor responsabil – Vasile Procopișin, Editura „Vector”, 2007, – FEP “Tipografia Centrală”. – Chișinău, 2007. – 1038 p.

B. Suplimentară

1. Adherence to long-term therapies. World Health Organization, 2003
2. Bruce A. Berger, Communication Skills for Pharmacists, Apha, 2002
3. Cuciureanu R. Elemente de igiena mediului și a alimentației, Iași, 2002
4. David Armour, Chris Cairns, Medicines in the Eldery, The Pharmaceutical Press, 2002
5. Developing pharmacy practice. A focus on patient care. WHO, 2006.
6. Earl Babbie. Practica cercetării sociale. Iași, Polirom, 2009.
7. John Martin, Pharmacy Health Education, The Pharmaceutical Press, 1991
8. Social pharmacy. Innovation and development. London: The Pharmaceutical Press, 1994, 197 p.
9. W. N. Tindall, R. S. Beardsley, C.L. Kimberlin Communication Skills in Pharmacy Practice, Lea&Febiger, 1994

VI. Metode de predare și învățare utilizate

Curs, lucrări practice, lucrul individual, practica didactică. Cursurile sunt susținute în semestrul IX de către titularul de curs. Studenții pot accesa prelegerile în format PDF pe site-ul catedrei. Lucrările practice sunt petrecute sub forma de seminare, sesiuni de brainstorming, discuții în grup. Studenții primesc însărcinări individuale care sunt prezentate pentru discuții în grup și ulterior sunt expediate de către studenți prin e-mail, în baza cărora ulterior sunt evaluate deprinderile practice. Pentru însușirea deprinderilor de lucru în grup (teambuilding) grupuri mici de studenți a câte 2-3 către finele semestrului efectuează o mini-cercetare în domeniul farmaciei sociale, rezultatele cărora sunt prezentate în cadrul conferinței studentești la Farmacie socială.

VII. Sugestii pentru activitate individuală

Lucrul individual în procesul de studiu include analiza și sinteza surselor bibliografice la temele propuse și apoi discutarea lor în cadrul cercului științific la disciplina farmacia socială.

VIII. Metode de evaluare

Curentă: Verificări curente pe parcursul îndeplinirii lucrărilor de laborator, 2 totalizări în scris și sub formă de test-control. Nota de la totalizare se calculează incluzând și rezultatele verificărilor curente (*Nesusținerea totalizării din motive neîntemeiate pe parcursul unei săptămâni de la data stabilită pentru*

PA 7.5.1
PROGRAMA ANALITICĂ

susținere se notează cu nota 2). La sfârșitul anului de studiu, în baza tuturor notelor de la totalizări susținute se calculează nota medie anuală. La examen sunt admiși studenții care au prezentat proiectul de cercetare.

Finală: Examen complex din 2 etape: test-control și interviu oral pe bilete. Nota finală – ponderată, se calculează în baza notelor pozitive (≥ 5) a mediei anuale, calculată la finele studiului disciplinei – 50%; de la test-control – 20% și a interviului oral – 30%. Suma ponderată a notelor constitutive se rotunjește până la zecimi după cum este indicat mai jos.

Modalitatea de rotunjire a notelor finale

Suma ponderată a notelor de la evaluările curente și examinarea finală	Nota finală	Echivalent ECTS
1,00-3,00	2	F
3,01-4,99	4	FX
5,00	5	E
5,01-5,50	5,5	
5,51-6,0	6	
6,01-6,50	6,5	D
6,51-7,00	7	
7,01-7,50	7,5	C
7,51-8,00	8	
8,01-8,50	8,5	B
8,51-8,00	9	
9,01-9,50	9,5	A
9,51-10,0	10	

Neprezentarea la examen fără motive întemeiate se înregistrează ca "absent" și se echivalează cu calificativul 0 (zero). Studentul are dreptul la 2 susțineri repetate ale examenului nepromovat.

IX. Limba de predare

Disciplina se predă în limba română.